

پروفسور د. آرماند

معاون کمیسیون امور هماهنگی روابط بین‌المللی
متخصصان اسپرانتو - واسته به اتحادیه انجمن‌های
درستی و روابط فرهنگی شوروی با کشورهای خارجی
س. پودکامینر

عضو کمیته دفاع از صلح لنینگراد

زبان بین‌المللی اسپرانتو

ما، به خارج از کشور بسیار سفر کردیم، و هر بار، با استفاده از زبان اسپرانتو،
در مورد زندگی، عادات و آداب مردم کشورهای مختلف مطالب زیادی دانستیم.
هنگام مسافرت به فرانسه، اتریش، بلغارستان و حتی در کشورهای «دشوارزبانی»
چون مجارستان و فنلاند نیز قضیه بر همین منوال بود.

این زبان اسپرانتو چگونه زبانی است که امکان میدهد به آسانی با مردمان
دارای ملیت‌های گوناگون وارد صحبت شد؟

اسپرانتو - زبانی است مصنوعی. قریب ۹ سال پیش بوسیله دکتر زامینهوف
اهل بلوستوک (شهری واقع در شمال شرقی لهستان) اختراع شد. وی ابتدا در
مسکو تحصیل کرد و سپس در ورشو به طبابت پرداخت. دکتر یک هدف انسانی
را دنبال میکرد: برای مردم وسیله‌ای به منظور معاشرت فراهم آورد و امر تفاهم
مقابل و اعتماد بین ایشان را تسهیل بیشتری بخشد.

زامینهوف بر این عقیده بود که در تمام زبان‌های اروپایی
واژه‌های مشابه که دارای یک ریشه میباشند زیاد است. بقیه واژه‌ها را
به آسانی میتوان از زبانهایی که بیشتر رواج دارند، انتخاب کرد. این
مسئله از لحاظ دستور زبان، دشوارتر است. گرامر در تمامی زبان‌ها متفاوت و مملو

از سنت‌ها، استثنائات و عبادات نادرست است. بدیهی است باید همه
و اساس منطقی ضرور برای بیان مفاهیم را از میان دستور کلیه زبان‌ها
بر اساس همین طرح زبان اسپرانتو زاده شد. شالوده آن بر روی
لغات بین‌المللی و نیز بعضی از واژه‌های زبانهای رومانی، اندکی آ
اسلاو، پی‌ریزی گردید. تلفظ کلمات ساده، خوش طنین و شبیه زبان
میباشد. گرامر اسپرانتو مجموعاً دارای شانزده قاعده میباشد. این
«مصنوعی» که در واقع عاری از هر چیز تصنعی است، از عناصر منظم زبان
تشکیل می‌شود که رواج و وسع دارند. به همین جهت به آسانی و بسر
آن را فرا گرفت.

اسپرانتو در تمامی جهان رواج یافته است. گرچه در هر کشوری
آن هنوز چندان زیاد نیستند، لیکن در عوض تقریباً هیچ کشوری وجود
که لااقل چند نفر و در بعضی کشورها چند هزار نفر از سکنه آن، اسپرانتو را
در کشورهای از قبیل بلغارستان، مجارستان و کشورهای اسکاندیناوی تعداد
که در این زبان تخصص دارند، زیاد است. تعداد افرادی که ایده زبان پیرا
را درک میکنند نیز بسیار زیاد میباشد: در سال ۱۹۶۶ طوماری به سازمان
ارائه شد که طی آن توصیه می‌گردید زبان اسپرانتو بعنوان یکی از مواد
در مدارس تدریس شود. زیرا این طومار را ۷۲ میلیون نفر از طریق ساز
خود، امضاء کرده بودند.

دو جنگ جهانی، که این نهضت را به عقب راند، شدت مانع
زبان اسپرانتو گردید.

اکنون اکثر فعالین این نهضت، در جمعیت جهانی اسپرانتو
که محل هیأت مدیره آن در زوتردام قرار دارد، عضویت یافته
همه ساله در یکی از کشورهای کنگره‌های جهانی آن با شرکت صدها تن
تشکیل میشود. در این کنگره‌ها مسایل سازمانی و تشکیلاتی جمعیت اسپرانتو
حل و فصل شده، گزارشات علمی بزبان اسپرانتو قرائت گردیده و نمایشات
زبان توسط گروه متخصصان اسپرانتو بروی صحنه می‌آید. در این کنگره
یک زبان بکار میرود و آنهم اسپرانتو است. مجمع جهانی متخصصان اسپرانتو
در تمامی شهرهای بزرگ جهان شعبه و نمایندگی دارد. نمایندگان
جمعیت، مسئولیت کمک به خارجیانی را که به شهرهای ایشان می‌آیند، در
چوب قوانین کشورشان، داوطلبانه بعهده می‌گیرند. آنها برای میهمانان
فراهم کرده، نقاط دیدنی را به ایشان نشان میدهند و آنها را به تئاترها راه
میکند... فهرست نمایندگی‌های مجمع هر ساله چاپ و منتشر میشود. به همین

است که مسافرت به کمک زبان اسپرانتو، با وجود تعداد قلیل اسپرانتیست‌ها در بعضی از کشورها، تا بدین حد دلچسب است.

در کشورهای مختلف بیش از یکصد مجله بزرگان اسپرانتو منتشر می‌شود و هفتاد و پنج بنگاه نشریاتی، کتابهایی بدین زبان چاپ می‌کنند که تیراژ آنها به چندین ده هزار جلد بالغ می‌گردد، ۱۸ ایستگاه رادیویی جهان هر هفته یک یا دو بار بزبان اسپرانتو برنامه پخش می‌کنند.

در اتحاد شوروی اینک بیست سال است که کمیسیون امور روابط بین‌المللی اسپرانتیست‌ها که وابسته به اتحادیه انجمن‌های دوستی و روابط فرهنگی اتحاد شوروی با کشورهای خارجی است، دائر می‌باشد. این کمیسیون مسافرت اسپرانتیست‌های شوروی را برای شرکت در کنگره‌ها و کنفرانس‌های جهانی، سازمان می‌دهد، از تخصصان خارجی اسپرانتو پذیرائی می‌کند، به فعالیت‌های انتشاراتی بدین زبان، اشتغال می‌ورزد. این امر مهم در نواحی مختلف شوروی بوسیله باشگاه‌های اسپرانتیست که وابسته به بعضی از آموزشگاه‌های عالی، انستیتوها، کاخ‌های دانش، و موسسات بسیاری از شهرهای بزرگ، می‌باشند صورت می‌گیرد. بنگاه نشریاتی «انسیکلوپدی شوروی» در سال ۱۹۶۶ فرهنگ روسی - اسپرانتو و در سال ۱۹۷۴ فرهنگ اسپرانتو - روسی را منتشر نمود که تیراژ هر یک از این فرهنگ‌ها ۴۰ هزار نسخه می‌باشد.

در هیأت مدیره جمعیت جهانی اسپرانتیست‌ها نمایندگان کشورهای دارای نظام‌های اجتماعی گوناگون عضویت می‌یابند.

بعضی از شعبات جمعیت بکار بسیار فعالانه‌ای اشتغال دارند. بعنوان مثال می‌توان از یکی از بهترین شعبات آن، یعنی مجمع اسپرانتیست‌های ویتنام را نام برد. این جمعیت مجلات و بولتن‌هایی بزبان اسپرانتو چاپ می‌کند که در تمامی جهان پخش شده و بیش از ۶۰۰ کتاب، نشریه هنری و سیاسی که بزندگی و مبارزه مردم ویتنام اختصاص یافته بود، منتشر ساخت.

فعالیت‌های این جمعیت بخاطر صلح در تمامی جهان، در زمینه مبارزه در راه صلح، از طرف شورای جهانی صلح مورد قبول و شناسائی قرار دارد.

اسپرانتیست‌های شوروی، که در کمیسیون‌های اتحادیه انجمن‌های دوستی و روابط فرهنگی شوروی با کشورهای خارجی عضویت دارند، فعالانه بخاطر صلح شرکت می‌نمایند: «مجله» «سور - لا - پانسو» (دراه صلح) را انتشار می‌دهند و بهمراه سایر اسپرانتیست‌ها در کار مجله بین‌المللی «پانسو»، که در بلغارستان، ویتنام، جمهوری دموکراتیک آلمان، چکوسلواکی و کشورهای دیگر منتشر می‌شود، شرکت می‌جویند.

ترجمه غلامحسین متین